

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.255.2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 16655 Pani Posłanki Katarzyny Osos, w sprawie prawnego uregulowania kwestii podawania leków dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej przez osoby sprawujące opiekę, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Na wstępie informuję, że kwestia podawania leków, szczególnie wychowankom przebywającym w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej, była analizowana przez kierownictwo Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wspólnie z kierownictwem Ministerstwa Zdrowia. Analizowano głównie podawanie leków dzieciom z chorobami przewlekłymi i innymi schorzeniami, które nie wymagają hospitalizacji.

W ocenie kierownictwa resortu rodziny poczynione wówczas ustalenia tym bardziej powinny mieć zastosowanie do podawania przez rodziców zastępczych bądź personel instytucjonalnych form pieczy zastępczej leków wydawanych bez przepisu lekarza bądź wydawanych na receptę podczas chorób czasowych. Należy wskazać, że zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ (Dz.U. z 2025 r. poz. 49 z późn. zm.) placówka opiekuńczo-wychowawcza zapewnia dziecku m.in. całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne, a także korzystanie z przysługujących mu świadczeń zdrowotnych. Regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne oraz interwencyjne ośrodki preadopcyjne zapewniają umieszczonym w nim dzieciom specjalistyczną opiekę medyczną i rehabilitację. Potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne oraz religijne dziecka zaspokajają również rodzina zastępcza oraz rodzinny dom dziecka, zapewniające podopiecznym całodobową opiekę i wychowanie, a w szczególności dostęp do przysługujących mu świadczeń zdrowotnych.

Podawanie dziecku leków w wymagających tego sytuacjach jest elementem sprawowania nad nim opieki, zaś leki zlecone przez lekarza dziecko przyjmuje pod nadzorem rodzica lub opiekuna albo - w przypadku małego dziecka - są mu one podawane. Przyjęcie odmiennej interpretacji, zgodnie z którą wyłącznie osoba wykonująca zawód medyczny mogłaby podawać leki dzieciom chorującym przewlekle, uniemożliwiłoby im codzienne funkcjonowanie w warunkach niewymagających hospitalizacji. System pieczy zastępczej ma na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania tego obowiązku przez rodziców, co z kolei przemawia za przyjęciem, że działania podejmowane przez rodziców zastępczych lub wychowawców w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej powinny zapewniać kontynuację opieki sprawowanej przez rodziców, w tym również realizację zaleceń lekarskich i podawanie leków zleconych przez lekarza.

¹ (Dz.U. z 2025 r. poz. 49 z późn. zm.).

Kierownictwo Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej stoi na stanowisku, że kwestie dotyczące podawania dzieciom w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej leków, szczególnie tych wydawanych bez recepty, powinny być uregulowane w regulaminie danej placówki (bądź ośrodka) i w jej wewnętrznych procedurach. W przypadku rodziców zastępczych opieka nad dziećmi, w tym również ta o charakterze zdrowotnym, powinna być prowadzona tak, jak w warunkach rodziny naturalnej, z uwzględnieniem ewentualnych szczególnych potrzeb zdrowotnych oraz zaleceń lekarzy. W przypadku wątpliwości co do zakresu działań podejmowanych wobec dziecka czy obaw o ich nadmiarowość rodzice zastępczy mogą konsultować się np. z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej albo organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej. Nie ulega wątpliwości, że osoby sprawujące opiekę nad dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej powinny działać zgodnie z dobrem małoletnich i dbać o ich bezpieczeństwo. Realizacja zadań rodzicielskich powinna być podejmowana z rozwagą, ale cechująca ją ostrożność nie może paraliżować czynności związanych bezpośrednio z opieką nad dzieckiem, w tym z przebiegiem procesu leczenia.

W ocenie kierownictwa resortu rodziny stworzenie odrębnych regulacji prawnych czy wytycznych w tym zakresie nie wyczerpywałoby wszystkich możliwości oraz sytuacji indywidualnych poszczególnych dzieci. Każdy przypadek wymaga bowiem reakcji rodzica zastępczego lub pracownika instytucjonalnej formy pieczy zastępczej i dostosowania środków do zaistniałej potrzeby, z uwzględnieniem wiedzy na temat stanu zdrowia oraz potrzeb wychowanka i wdrażanego leczenia.

Pragnę jednocześnie podkreślić, że aktualnie procedowany jest projekt nowelizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (UD354), w ramach którego proponuje się włączenie kwalifikacji pielęgniarzkich do katalogu kwalifikacji osób zatrudnianych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Przepis ten ma być stosowany do regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych. W projekcie zaproponowano też wprowadzenie odpowiedniej zmiany do ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej, poprzez uwzględnienie, że za wykonywanie zawodu pielęgniarki uważa się również zatrudnienie na stanowisku pielęgniarki w placówkach opiekuńczo-wychowawczych albo w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, o których mowa w przepisach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Postulat ten był zgłaszany przez pracowników i dyrektorów instytucjonalnych form pieczy zastępczej.

Dotychczasowe kompetencje wojewodów wynikające z przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obejmują kontrolę realizacji zadań przez jednostki samorządu terytorialnego oraz jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, a także zasięganie informacji o sposobie realizacji zadań przez samorządy. Projekt ww. nowelizacji przewiduje rozszerzenie kompetencji wojewody o zadanie monitorowania realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, pieczy zastępczej, usamodzielnień pełnoletnich wychowanków i adopcji, wykonywanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Ponadto, zgodnie z założeniami ww. projektu, poszerzony zostanie zakres uprawnień, dotyczący zadań kontrolnych wobec placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej. W zadania włącza się istotny element, jakim jest wdrażanie i przestrzeganie standardów ochrony małoletnich.

Zaproponowane w projekcie nowelizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rozwiązania mają na celu zapewnienie wszystkim dzieciom wychowującym się w pieczy zastępczej należytej opieki i bezpieczeństwa. Kwestia wprowadzenia rozwiązań usprawniających funkcjonowanie całego systemu pieczy zastępczej jest dla kierownictwa resortu rodziny zadaniem o randze najwyższego priorytetu.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Aleksandra Gajewska

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/